

TARTU ÜLIKOOL
SOTSIAALTEADUSTE VALDKOND

NARVA KOLLEDŽ
ÕPPEKAVA „NOORSOOTÕ“

Kristina Larens
NOORTEINFO TEENUSE VAJADUSE UURING NARVA VENEKEELSETE
NOORTE SEAS VANUSES 12 – 26 AASTAT

Lõputöö
Juhendaja Maria Žuravljova, MA (sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika)

NARVA 2019

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

Töö autori allkiri ja kuupäev

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kristina Larens (sünnikuupäev 18.11.1993),

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Noorteinfo teenuse vajaduse uuring Narva venekeelsete noorte seas vanuses 12-26 aastat“ mille juhendaja on Maria Žuravljova,
 - 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
 - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Narvas **15.01.2019**

SISUKORD

SISSEJUHATUS	5
1. TEOREETILINE ÜLEVAADE	7
1.1. Infovajadus.....	7
1.2. Noorteinfo	10
1.3. Noortefot reguleerivad dokumendid.....	15
1.4. Uuringu „Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs“ 2016 lühiülevaade	17
2. PRAKTILISE OSA ÜLEVAADE	19
2.1. Uuringu eesmärk ja ülesanded	19
2.2. Uuringu meetodika	19
2.3. Uuringu andmekogumise viis	20
2.4. Uuringu kogum ja valim	20
2.5. Uurimisprotseduuri ja andmete töötlemise meetodi kirjeldus	21
2.6. Uuringu analüüs ja arutelu	23
2.7. Uuringu tulemused, järeldused ja ettepanekud	34
7. LÕPUTÖÖ TULEMUSTE ARUTELU	35
8. ETTEPANEKUD	37
KOKKUVÕTE	38
SUMMARY	40
KIRJANDUS	42
LISAD	45

SISSEJUHATUS

Töö autor valis teemaks: „Noorteinfo teenuse vajaduse uuring Narva venekeelsete noorte seas vanuses 12-26 aastat“. Teema oli pakutud Eesti Noorte Keskuse (ENTK) poolt, kuna läbiviidud uuring “Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs” näitas venekeelsete noorte vähest osalust ja ENTK jaoks oli tähts teada saada venekeelsete noorte arvamustnoorteinfo teemal.

Õpingute käigus läbis autor erinevaid praktikaid, kus puutus kokku Narva linna noortega kelle emakeel on vene keel, ning selgus, et noored ei tea paljudest nende jaoks olemasolevatest võimalustest. Autor sai aru, et noored ei saa infot, kuna see info ei ole nende jaoks arusaadav ja seda ka kuskil nende ümbruskonnas pole kuulda.

Ka avatud noortekeskuses praktiliselt puutus autor kokku sellega, et noortel on probleeme seoses info leidmisega võõrkeeles. Autor märkas, et sageli oli noortel kooli jaoks vajaliku infoallikate puudus. Tänapäeva noored tihti saavad koolis koduülesanneteks ettekandeid ja referaate ja kuna põhiallikas on noorte jaoks praegu internet ja muid allikaid nad ei soovi kasutada siis palju infot jääb neile arusaamatuks.

Käsitlevat teema on aktuaalne, kuna noortevaldkonna arengukava 2014-2020 üks põhipunktidest on kvaliteetne ja kättesaadav noorteinfo, sest see aitab tõsta noorte teadlikkust neid puudutavate valikute tegemisel. Selle arengukava üks põhikomponent on infotehnoloogiline areng.

Eesmärgist lähtuvalt on töös seatud järgmised uurimisülesanded:

- anda teoreetiline ülevaade infovajadusest ja noorteinfo teenusest;
- anda teoreetiline lühiülevaade noorteinfot reguleerivatest dokumentidest;
- tutvustada lühidalt uuringu „Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs“;
- läbi viia uuring, et välja selgitada millisest infost vene emakeelega noored tunnevad puudust ja kas nad kasutavad eestikeelseid infoallikaid;
- koostada uuringutulemuste analüüs, teha järeldused;
- teha ettepanekud teoreetilise osa ja uuringu põhjal.

Lõputöö eesmärgiks on välja selgitada venekeelsete noorte infovajadusi vene keeles, sh teada saada, millist infot noored vajavad ja milliseid kanaleid kasutavad info otsinguks. Alaeesmärgiks on teha ettepanekud noorteinfo teenuse arendamiseks.

Uurimisküsimused:

1. Milliseid allikaid noored kasutavad vajaliku info leidmiseks?
2. Kas on nendes allikates piisavalt infot noortele?
3. Kas vene emakeelega noored vajavad infot emakeeles?
4. Millises infos tunnevad noored kõige rohkem infopuudust emakeeles?
5. Kas vene emakeelega noored teavad mis on Teeviit ja kas kasutavad seda?
6. Millised ettepanekud on noortel infovajaduse suhtes?

Lõputöö koosneb kahest osast. Esimene osa on teoreetiline ülevaade, kus autor toob välja erinevatest uuringutest saadud info venekeelsete noorte infovajadustest.

Teine osa on empiiriline, milles on ära toodud uurimistöö eesmärk ja ülesanded, metodika, uuringu kogum ja valim, uurimisprotseduur ja andmetöötlusmeetod. Selles osas autor esitab uuringutulemuste analüüsi, teeb järeldused ja esitab ettepanekud. Uurimismeetodi eesmärgist lähtudes valis autor kvalitatiivse uurimisviisi ja andmekogumise viisiks intervjuerimise.

Töö lõpeb kokkuvõttega ja lisas on esitatud intervjuu küsimused.

1. TEOREETILINE ÜLEVAADE

Teoreetilises ülevaates käsitleb autor kahte põhiteemat, mis toetavad lõputöö eesmärgi saavutamist. Need on noorteinfo teenus ja infovajadus. Eesmärgi saavutamiseks autor vaatab ka statistikat ja noorteinfo teenuse analüüsi. “Noorteinfo teenuse kättsaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs” 2016. Teoreetiline ülevaade aitab saavutada lõputöö eesmärki ja teoreetilise ülevaate alusel autor koostas uuringu küsimused.

Noorteinfo teenus on osa noorsootööst ja lähtudes noorsootöötaja kutsestandardist peab noorsootöötaja oskama korraldada noorteinfo teenust, arvestades noorte vajadusi, võimalusi ning lähtuma oma töös noorteinfo teenusstandardist ja noorteinfo vahendamise põhimõtetest, jagama usaldusväärset ja süstematiseeritud infot. (Noorsootöötaja kutsestandard, tase 6)

Lisaks sellele käsitles autor ka usaldusväärsete allikate teemat ja kuidas vahet teha, milline allikas on usaldusväärne.

1.1. Infovajadus

Infovajadus on üks enamkäsitletud teemavaldkondi infoteadustes. See on arusaadav, sest infoteaduse poolt uuritava informatsiooninduse (praktiline raamatukogu- ja infotöö) keskne küsimus on infovajaja varustamine relevantse, täieliku, ammendava, usaldusväärse ja tema teadmisi/oskusi täiendava informatsiooniga. Seega peab infoteenuste pakkujal olema hea ettekujutus sellest, millist informatsiooni ja millega seoses vajatakse. Mõistega „infovajadus“ tähistatakse inimese seisundit, kus ta tajub, et ei tule enam toime olemasolevate teadmistega kuni uute teadmiste omandamiseni. Infovajadus kuulub oma olemuse tõttu infoteaduste tuumküsimuste hulka, on aga siiani jäänud abstraktsele tasemele ja raskesti mõõdetavaks. Põhimõtteliselt võib iga muu vajaduse juures eristada selle informatsioonilist aspekti, ka kõige lihtsamate põhivajaduste rahuldamiseks on vaja omada mingit teavet, mida inimesel ei pruugi olla. (Organisatsiooni infovajadus, 2011)

Üha rohkem uuritakse inimeste käitumist, sh ka infokäitumist ja infovajadustega seonduvat konstruktivistliku lähenemisega. Suure panuse selle suuna arendamisesse on andnud Brenda Dervin ja tema õpilased. (Wilson, 1994)

Wilsoni järgi üldistatud tasemel ei ole võimalik infovajadust täpselt määratleda enne, kui see on rahuldatud. Wilson arvates ei saa inimestelt lihtsalt küsida, millist informatsiooni ja kui palju nad vajavad, vaid selleks on vaja kasutada erinevaid uurimismeetodeid, teades

ühtlasi, millisest infovajaduse määratlusest lähtutakse. (*ibid.*)

Mitmed uurijad on püüdnud kirjeldada infovajadust kui lünka või ebakindlust inimese teadmistes ja oskustes mingis esmapilgul lahendamata probleemsituatsioonis. Selle lünga võib "ületada" meelde tuletades (tuginedes enda varasematele teadmistele), välja mõeldes (tuginedes assotsiatsioonidele ja kogemustele), teistelt küsides, raamatuid lugedes, veebilehti sirvides, andmebaasidest otsides jne või valides mingi muu infootsingulise käitumisviisi. Selles, et infootsingulise käitumise käivitab just infovajadus, on enamus uurijaid ühel arvamusel. Infovajadusi käsitletakse alates 1920. aastatest (näiteks Wilcox, 1922 ja Wyer, 1930) (Harnon, Ballesteros, 1997). Varasemates käsitlustes pöörati põhitähelepanu infovajadustele raamatukoguteeninduse kontekstis. Seoses juhtimise infosüsteemide kasutuselevõtmisega (*executive information systems –EIS*) 1960. aastatel hakati tähelepanu pöörama ka organisatsioonide infovajadustele. Indiviidi infovajaduse kujunemise etapid enne oma päringuga raamatukogusse pöördumist kirjeldas esimesena R. Taylor. Alates veel varjatud sisemise rahutuse tundest (*visceral need*), infovajaduse tunnetamisest (*conscious need*) kuni selle verbaliseerimiseni (*formalized need*) ja kokkulepitud, infosüsteemiga sobitatud infovajaduseni (*compromized need*), mis kujutab endast juba täpsustatud infopäringut, millega inimene infosüsteemi või infoteenindaja poole pöördub. (Organisatsiooni infovajadus 2011)

Indiviidi infovajadused on kõige dünaamilisemad ja ebamäärasemad. Just seetõttu on nende väljaselgitamise protsess alati keerukas ning peaks olema pidev. Indiviidi infovajaduste selgitamise vajadus tundub iseenesestmõistetavana, kuna vaid nendele tuginedes on võimalik pakkuda kvaliteetseid infoteenuseid. (*ibid.*)

Kõiki muid infovajaduste aspekte käsitletakse infovajaduse dünaamilisust ja ebamäärasust silmas pidades (Organisatsiooni infovajadus 2011).

Infovajadust saab jagada teadvustamata ja teadvustatud infovajaduseks.

- Teadvustamata e varjatud infovajadus on aimus millestki, mida veel ei teata. See on infovajaduse esimene etapp.
- Teadvustatud e tunnetatud infovajadus paneb inimese tegutsema st suhtlema tuttavatega, formuleerima oma küsimusi ja otsinguid. (Uverskaja 2011)

Infovajaduse paradoksid seisnevad aga selles, et ka nende sõnastamise ajal on infovajaja ettekujutused ebamäärased, sest need on vajadused teadmiste järele, mille indiviid saab kätte alles nende rahuldamisel pakutava informatsiooni poole pöördudes. Seetõttu on infovajadused sageli ka ebatäpselt väljendatud.

Spetsialistid näiteks vajavad sageli informatsiooni uute, mittestandardsete ülesannete lahendamiseks. Sellistes situatsioonides ei piisa olemasolevatest teadmistest, kuid samal ajal on väga raske formuleerida puuduolevat teadmist. Sellises situatsioonis sõnastatud infopäringud on vaid “teadmine kasutaja mitteteadmisesst“. (Uverskaja 2011)

Aiki Tibar on teinud infovajaduse ja infokasutuse uuringute põhjal järgmisi tähelepanekuid:

- infovajadust ja infokasutust peab uurima, lähtudes infovajaja vajadustest ja keskkonnast;
- infovajaduse rahuldamiseks kasutatakse formaalseid ja mitteformaalseid kanaleid. (Organisatsiooni infovajadus, 2011).

Mitteformaalsed kanalid (kolleegid, tuttavad jt) on sageli sama tähtsad, vahel ka tähtsamad kui formaalsed kanalid (andmebaasid, raamatukogud). Infoallika valikut ja kasutamist mõjutavad mitmed tegurid, paljud kasutajad eelistavad kohalikke või lähikonnas asuvaid teabeallikaid – nende jaoks on infoallika kiirem kättesaadavus tähtsam kui info kõrgem kvaliteet. Infovajajad ei tea sageli, et vastused nende küsimustele on kättesaadavad raamatukogudes. Selleks on vaja välja selgitada kasutaja infovajadused ja tutvustada neile raamatukogude pakutavaid teenuseid. (Tibar 1996: 10)

Infovajadusi saab iseloomustada ka selliste aspektide alusel nagu

- infovajaduse temaatika ehk huvipakkuv ainevaldkond, alateema, üksikfakt;
- vajatava informatsiooni iseloom, mille määrab ära informatsiooni kasutamise eesmärk;
- infovajaduse tekkimise aeg ja selle toimimise periood. (Rockart, 1979)

Uverskaja kohaselt infovajaduse tekkimise aja järgi võib eristada stabiilseid, juba teadaolevaid ja väljaselgitatud ning uusi, tekkivaid infovajadusi. Toimimise perioodi järgi aga ühekordseid, mis kaovad pärast nende rahuldamist ja pikaajaliselt toimivaid e püsivaid infovajadusi, mis nõuavad süstemaatilist infotoetust. (Uverskaja, 2011)

Sõltuvalt infovajaduse kestusest valitakse teenindusvorm kas päring-otsing režiimis e ühekordne teadistusteenus või pikaajaline indiviidi või grupi informeerimine püsivalt

toimiva infovajaduse korral (nt infoseirel tugineva valikteadistusena) (Organisatsiooni infovajadus 2011).

Infovajaduste väljaselgitamisel tuleb arvestada ka seda, et

- 1) ühte ja sama informatsiooni näevad ja väärtustavad ning tõlgendavad erinevad inimesed erinevalt;
- 2) ühte ja sama informatsiooni võib kasutada erinevatel eesmärkidel;
- 3) ühte ja sama informatsiooni võib saada erinevate kanalite kaudu;
- 4) inimeste vajadusi mõjutab väga palju individuaalseid ja sotsiaal-psühholoogilisi tegureid. (Organisatsiooni infovajadus 2011)

Süsteematilisemalt hakati infovajaduste ja infootsingu uuringutega tegelema möödunud sajandi alguses, erinevad uurijad on märkinud algusaastateks 1902 ja 1916 ning sellest ajast alates on ilmunud üle 10000 publikatsiooni informatsiooni hankimise, infokasutuse, infootsingu jt infokäitumise aspektide kohta. (Case 2002)

1.2. Noorteinfo

Noorteinfo on info, mis muudab ühiskonnainfo noortele, kes seda otsivad, kättesaadavaks, võimaldades teha neil teatud otsuseid või toimida mingi teguviisi järgi. Noorteinfo eesmärk on suurendada valikuvõimalusi, mis oleksid noortele kättesaadavad, pakkudes avalikust elust otsest või kaudset teavet ja võimaldades noortel lihtsamini teha iseseisvaid valikuid oma elu korraldamisel. (Noorteinfo teenusstandard, 2011)

Eesti Noorteühenduste Liidu info alusel noorte teavitamine e noorteinfo vahendamine on aja ja asjakohase, kvaliteetse ja kättesaadava informatsiooni ja teavitamise teenuse tagamine noortele (Eesti Noorteühenduste liidu poliitilised seisukohad, 2007).

Eesper ja tema kolleegide arvates noorteinfo pakub noortele ümbritsevast elust teavet, toetab nende iseseisvust, suurendab teadlikkust erinevatest võimalustest ja valikutest oma elu paremaks korraldamiseks ning suurendab mõtestatud osalust ühiskonnas. (Eesper jt, 2006)

Noorteinfo Eestis on suunatud noortele vanuses 7-26 aastat. Kuna tegemist on noorteinfo kui ühe noorsootöö valdkonnaga, siis noorteinfo lähtub noorsootöö põhimõtetest.

Noorsootöö seaduse alusel on noorsootöö põhimõtted:

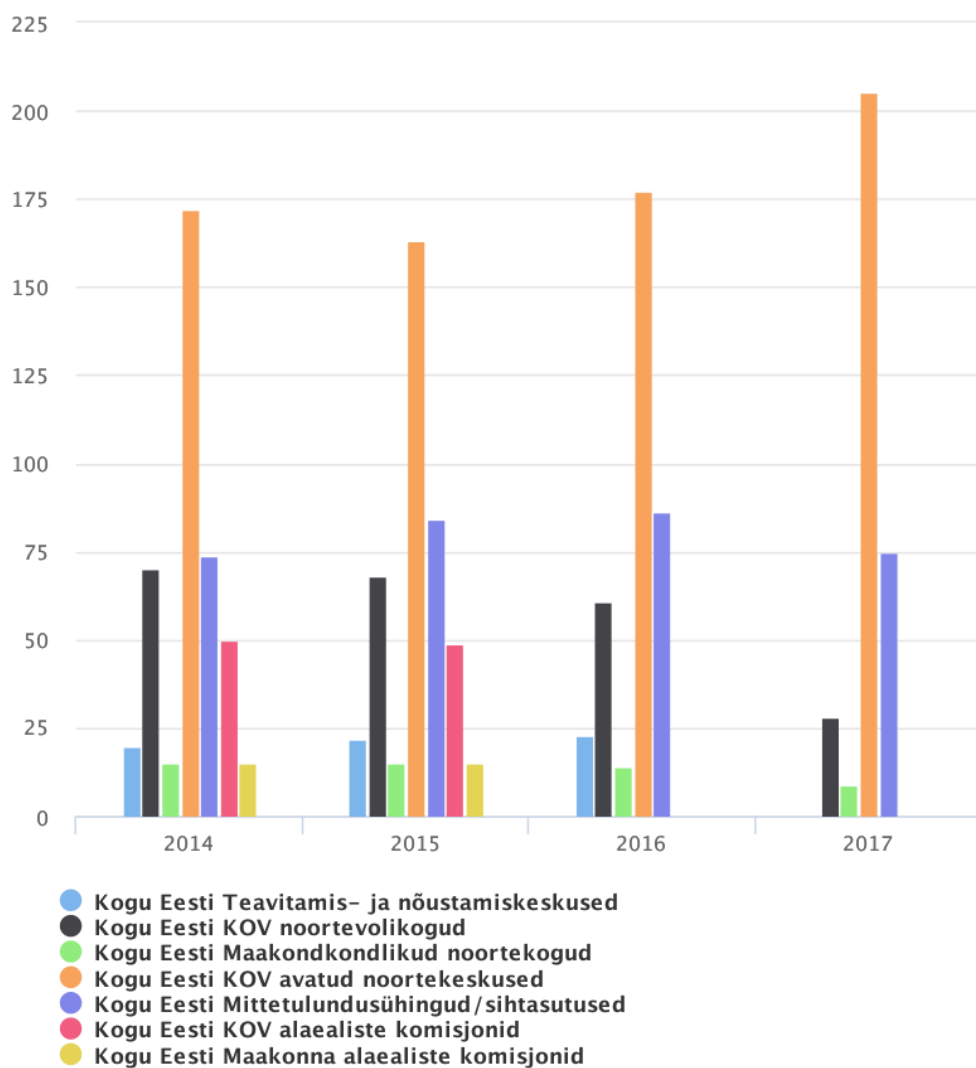
- ✓ noorsootööd tehakse noorte jaoks ja noortega koos kaasates neid otsuste tegemisse;
- ✓ tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks lähtutakse noorte vajadustest ja huvidest;
- ✓ noorsootöö põhineb noorte osalusel ja vaba tahtel;
- ✓ noorsootöö toetab noorte omaalgatust;
- ✓ noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest.

(Noorsootöö seadus)

Lähtudes noorteinfo teenusstandardist, on noorte teavitamis- ja nõustamiskeskus noorteinfot koguv, töötlev ja levitav ning teavitamist, nõustamist ja uuringuid piirkondlikult koordineeriv noorsootöö põhimõtetel töötav asutus. (Noorteinfo teenusstandard 2011)

Noorsootöö seaduse alusel on noorsootöö asutus valla või linna asutus, mille põhitegevus on korraldada noorsootööd (Noorsootöö seadus).

Lähtudes noorteseire statistikast Eestis, tegutses 2014. aastal ligi 20 teavitamis- ja nõustamis keskust, 2015. aastal oli 22 teavitamis- ja nõustamiskeskust, 2016. aastal oli ligi 23 teavitamis- ja nõustamiskeskust. Statistika näitab, et pidevat kasvu kolme aasta jooksul. 2017. aasta andmed puuduvad, kuna teavitamis- ja nõustamisteenust hakkasid pakkuma avatud noortekeskused. Statistilised andmed näitavad ka, et nende arv on viimaste aastate jooksul kasvanud.

Joonis 1: Noorsootöö asutuste arv. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Uurides Ida-Virumaa regiooni, ilmneb et Ida-Virumaal on viimaste aastate jooksul kasvanud KOVi avatud noortekeskuste arv. 2017 aastal oli Ida-Virumaal kokku 11 avatud noortekeskust ja aastal 2018 avati Narva-Jõesuus noortekeskus. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Noorteinfo teenust pakutakse noorsootöö asutuste ja noortevaldkonna töötajate poolt lähtuvalt noorte huvidest ja vajadustest vastavalt noorsootöö, noorteinfo ning Euroopa Noorteinfo Harta põhimõtetele ja tegevustele. Noorteinfo läbib keskselt kõiki noorsootöö valdkondi ning teenuse pakkumise ja toimimise eest vastutab kohalik omavalitsus. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Noorteinfo pakub noortele teavet ümbritsevast elust, toetab noorte iseseisvust, suurendab teadlikkust erinevatest võimalustest ja valikutest oma elu paremaks korraldamiseks ning suurendab osalust ühiskonnas. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Noorteinfo peamine eesmärk on noorte parem informeeritus ja teadlikud otsused. Noorteinfo töö on suunatud ja eesmärgipärane noortele vajaliku ja huvipakkuva info väljaselgitamine ja vahendamine. Noorteinfo teenus peab vastama noorsootöö ning Euroopa Noorteinfo Harta põhimõtetele. Noorteinfo teenuse pakkumise ja toimimise eest vastutab kohalik omavalitsus. Noorteinfo teenust pakuvad noortele nii noorsootöö asutused kui ka noortevaldkonna töötajad: huvijuhid, noorsootöötajad, karjääriinfo spetsialistid jne. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Noorteinfo jaguneb kaheks tasandiks: kohaliku tasandi noorteinfo ja riiklikul tasandil loodud noorteinfo. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Noorteinfo peamised meetodid on asjakohase ja vajaliku info kaardistamine ning suunamine ja vahendamine. Noorteinfo valdkonna toimimiseks viiakse läbi noorteinfotööd, mis on suunatud ja eesmärgipärane noortele vajaliku ning huvipakkuva info väljaselgitamine ja neile vahendamine.

Noortele vahendatakse noortele suunatud koolituste, projektide ja praktikate alast teavet. Infot vahendatakse otsese suhtluse, sündmuste ja digitaalsete keskkondade kaudu. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Noorteinfo on kallutamata, usaldusväärne ja kontrollitud. Noorteinfo lähtub noorte huvidest ja nende vajadustest ning on arvestatud ühiskonnas levinud trendidega. Noorteinfo pakub noortele infot kuue põhilise teema lõikes: õppimine, töö ja karjäär, noorsootöö võimalused, suhted ja turvalisus, tervis ja ühiskond ja kodanik. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Eestis on loodud universaalne noorteinfot koondav veebileht. See aitab mõtestada ja analüüsida enda kogemusi ja koguda kogemuste pagasit. Riiklik noorteinfo veebileht Stardiplats on suunatud kõikidele Eesti noortele ning vahendab noortele vajaliku ja neile suunatud infot noortepärasel viisil ning kujul, arvestades noorte huve ja nende seas levinud trende. Noorteinfo on vahetult kättesaadav, kallutamata, usaldusväärne ja kontrollitud, järjepidevalt uuenev ja arenev, noortepärasel sõnastuses ja vormis, noortele sobival viisil ja kujul, info koosamisel ja edastamisel ollakse kursis uuemate trendidega. Noorteinfo arendamise aluseks on noorte seas läbiviidud uuringud ja konsultatsioonid ning seda arendatakse riiklikul tasandil lähtuvalt erinevatest teemadest koostöös siduspartneritega. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Lisaks on riiklikul tasandil loodud ühine ametlik veebileht Teeviit, mis suunab ja pakub vahetut infot ja teavet hariduse, töö, suhete, tervise ja ühiskonna teemade kohta. Iga noor saab veebilehel registreeruda kasutajaks ning alustada isikliku kogemustepagasi kogumist. See võimaldab omandatud kogemusi tulevikus analüüsida ja mõtestada. 2018. aasta sügisest muutus noorte infomessina tuntud Teeviit järjepidavaks noorteinfo kanaliks. Füüsilisel kujul Teeviida messi enam ei toimu. Portaali koondab kokku ka erinevaid noorte sihtrühmale suunatud sündmusi. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Euroopa Noorteinfo Harta koondab põhimõtteid ja tegevusi, mis loovad kokku aluse noorteinfo teenuse kättesaadavusele ja kvaliteedile ning mis hõlmab noorte kaasamiseks ja võimendamiseks mitmesuguseid noortele huvipakkuvaid valdkondi ja tegevusi. Harta on üle-euroopaline noorteinfo võrgustik Euroopa Noorteinfo- ja Nõustamise Agentuur, mille missioon on koostöö vahendamine erinevate riikide noorteinfo võrgustike vahel. Euroopa Noorteinfo Harta võeti vastu Bratislavas 19. novembril 2004 Euroopa Noorteinfo ja Nõustamise Agentuuri 15. üldkogul. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Riikliku tasandi noorteinfo arendamise aluseks on noorte seas läbiviidud uuringud ja konsultatsioonid. Noorteinfo sisu ja teemade arendamisel on toeks siduspartnerid. (Töötukassa, Tööinspektsioon, Maanteeamet, Häirekeskus, noorteühendused jpt). Noorteinfo valdkonna arendamiseks on loodud ka riiklik noorteinfo arendusgrupp, mille loomise peamine eesmärk on toetada noortevaldkonna arengukava 2014-2020, milles on 3.5 punktina välja toodud noorteinfo riigi süsteemi tugevdamine ja kvaliteetse toimimise toetamine eri osapoolte koostöös. Arendusgrupi eesmärk on luua riiklikul tasandil noorteinfo arendamiseks ühtne süsteemne alus. Gruppi kuuluvad esindajaid Eesti Noorsootöötajate kogust, Eesti Avatud Noortekeskuste ühendusest, SA Archimedes Noorteagentuurist, Eesti Noorteühenduste Liidust, Haridus- ja Teadusministeeriumi noorteosakonnast, ENTKst ja teistest asutustest.

Järgmises alapeatükis autor toob eraldi välja noorteinfo teenust reguleerivate dokumentide ülevaate. Autor kirjeldab lühidalt peamised dokumendid, mis reguleerivad noorteinfot, kuna see toetab lõputöö eesmärki.

1.3. Noorteinfot reguleerivad dokumendid

NOORTEINFO TEENUSSTANDARD

Noorteinfo üks peamine reguleeriv dokument on Noorteinfo Teenusstandard, mis annab ülevaate noorteinfo teenuse eesmärgist, teenuse osutamise põhimõtetest, teenuspõhistest tegevustest. Lisaks käsitleb standard mõisteid ja termineid. Noorteinfo Teenusstandard annab ülevaate noorteinfo vahendamise eesmärkidest, sihtrühmast, põhimõtetest. See loob eelduse kvaliteetsele noorteinfo vahendamisele ning on juhendumiseks paljudele noorsootöösutustele. Noorteinfo Teenusstandard reguleerib noorteinfo teenust Eesti vabariigis noortele vanusevahemikus 7-26 aastat. (Noorteinfo Teenusstandard: jaanuar 2011)

NOORSOOTÖÖ SEADUS

Noorsootöö seadus sätestab noorsootöö korraldamise õiguslikud alused. Seadus reguleerib noorsootöö korraldamist ja selle rahastamist. (Noorsootöö seadus)

NOORSOOTÖÖ VALDKONNA ARENGUKAVA 2014–2020

Arengukava annab lühiülevaate hetkeolukorrast, arenguvajadustest ja arenguvõimalustest. Arengukavas on kirjeldatud üld- ja alaeesmärgid ning nende saavutamise meetmed ja olulisemad tegevused. Lisaks kirjeldab noorsootöö valdkonna arengukava selle juhtimist ja elluviimist, seiret ja rahastamist ja seoseid teiste strateegiatega. (Noorsootöö valdkonna arengukava 2014-2020)

EUROOPA NOORTEINFO HARTA

Harta koondab endas põhimõtteid ja tegevusi, mis aitavad tagada noorte õigusi infole. Lisaks on harta aluseks noorte teavitamis- ja nõustamiskeskuste tegevusele. Harta põhimõtted on: noorte infoteenused on tasuta, infot antakse viisil, mil austab konfidentsiaalsust ja anonüümsust, infot annab professionaalsel tasemel selleks vastava väljaõppe saanud meeskond, pakutav info on täielik, ajakohane, täpne, praktiline ja kasutajasõbralik, jagatav info peab olea sõltumatu poliitilistest, religioossetest või kommertslikest mõjudest, noorte infokeskused ja teenused peavad püüdma jõuda

võimalikult suure arvu noorteni viisil, mis on efektiivne ja sobiv erinevatele noortegruppidele ning vajadustele, noorte infokeskused peavad olema loomingulised ja innovatiivsed, noortel peab olema võimalus osaleda neile sobival viisil noorteinfo töö erinevates etappides, erinevatel tasemetel, noorteinfokeskused peavad tegema koostööd teiste noorte teenistuste ja struktuuridega, eriti oma piirkonnas. Noorteinfo keskused peaksid võimaldama noortel ligipääsu infole, mida pakutakse kaasaegse infotehnoloogia vahendusel. (Euroopa Noorteinfo Harta)

VEEBIPÕHISE NOORTEINFO PÕHIMÕTTED

Veebipõhine noorteinfo peab olema täpne, ajakohane ja kontrollitud. Info uuendamise aeg peab olema selgelt märgitud. Info sisu peab põhinema noorte vajadustel ning vajadusi peab tuvastama ja hindama pidevalt. Veebipõhine noorteinfo peab olema noortele arusaadav ja esitatud nende jaoks aktiivses vormis. Veebipõhise noorteinfo teenused peavad olema kohaldatavad kõigile, võttes eriti arvesse kasutajaid ja erivajadustega gruppe. Kui noorel on võimalus küsida veebi vahendusel küsimusi, peab olema selge, millise aja jooksul noor saab vastuse. Tagasisidet peab olema lihtne edastada. Veebipõhiste infoteenuste veebileht peab olema noortele turvaline keskkond. Noorteinfo spetsialistid peavad olema pädevad veebitööriistade kasutamises ning infokirjaoskuses, nad peavad olema kursis uute arendustega, asjaomaste õigusaktidega ning noorte seas levivate trendide ja uute veebikasutustavadega. (Veebipõhise noorteinfo põhimõtted)

1.4. Uuringu „Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs“ 2016 lühiülevaade

Lõputöö eesmärgi saavutamiseks valis autor aluseks noorteinfo teenuse kättesaadavuse uuringu. Uuringu eesmärk oli välja selgitada, millist infot noored vajavad, milliseid kanaleid nad selleks sooviksid kasutada ning milliseid nutilahendusi võiks noorte jaoks arendada, et tagada proaktiivse noorteinfo jõudmise võimalikult suure osani sihtrühmast. Uuringus kasutati mitmeosalist andmekogumist (veebiküsitlus, intervjuu ja taustadokumentide analüüs). Noorte käest uuriti, milliste teemadekohta nad viimase aasta jooksul infot on otsinud. Kõige enam vastuseid noortelt vanuses 12-26 aastat oli: õppimisvõimalused 51%, tervis 48% ning huviharidus ja -tegevused 39%. Uuringust selgus ka, et sageli otsitakse infot erinevate meelelahutuslike teemade kohta (arvutimängud, muusikavideod, kultuuriüritused). Uuringus uuriti erinevaid sihtgrupe: poisid ja tüdrukud, eesti ja vene emakeelega noored, maa- ja linnapiirkonna noored. Uuringus selgus ka, et iga kümnes noor (9% vastanutest) ei ole viimase aasta jooksul üldse infot otsinud. Veebiküsitluses kaardistati ka infokanalid, mida noored eelistavad kasutada enda jaoks vajaliku info otsimiseks. Peamine allikas oli internet, kuid ka oluline infovahend noorte jaoks on ka pere ja sõbrad.

Uuringus olid enamikus vastanutest eesti emakeelega noored, vene emakeelega noori oli kaks korda vähem. Iga teine vene keeles vastanud noor on otsinud infot huvihariduse ja huvitegevuse teemal, eesti keeles vastanud noorte seas iga kolmas. Eesti keeles vastanud noored on rohkem infot otsinud tervise, Eestis töötamise ja erinevate kultuuri- ja noorteürituste kohta. Vene keeles vastanud noored on eesti keeles vastanutest otsinud enam infot erinevate mängude teemal. Uuringu tulemusi võrreldes selgus, et võrreldes eesti noortega ei ole 3% vene noori üldse infot otsinud. Sellest tulenevalt oli lõputöö autori põhiülesandeks uurida vene emakeelega noorte infovajadust ja kasutatavaid allikaid. Seejärel analüüsida nende poolt saadud tulemusi võrreldes olemasoleva uuringuga.

Uuringu peamised tulemused ja järeldused: uuringus selgus, et noored peavad oma info otsimise oskusi heaks. 82% noortest vastasid, et teavad, kust vajaliku infot otsida, 68% leidsid, et nende jaoks on info leidmine lihtne. Samas selgus ka, et noorte peamine infoallikas on internet, seda meelt oli (92% vastajatest), sellele järgnes infoallikana pöördumine sõpruskonna või sugulaste poole. Kõige vähem noored kasutavad võimalustest noorteinfo portaale. Muudele allikatele (televisioon, raadio, ajalehed)

noored teabe otsimiseks ei toetu. Ka tänapäeva teavitamis- ja nõustamiskeskused ei ole kuigi populaarsed noorte seas.

Noorte peamine infovajadus on seotud õppimisvõimalustega. Iga teine uuringus osalenud noor on otsinud infot Eestis õppimise kohta. Peaaegu pooled vastajatest on otsinud infot tervise kohta ja üle kolmandiku noortest on otsinud infot huviringide ja huvikoolide kohta. Pea iga kümnes noor pole viimase aasta jooksul infot otsinud, tuues põhjuseks, et puudub vajadus või huvi. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Peamised põhjused, miks noored ei leidnud piisavalt infot, olid: noor ei suutnud otsida piisavalt põhjalikult ja noorel ei olnud piisavalt aega infot juurde otsida.

Peamised põhjused, miks info ei olnud noorte jaoks arusaadav, olid: keeruline sõnastus, vähe infot, info oli võõrkeeles ja allikas oli ebausaldusväärne.

Uuringu käigus selgus, et kõige vähem eelistatakse info saamist nõuande telefoniliinidelt ning teavitamis- ja nõustamiskeskustest. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Peamised ettepanekud: noored tõid uuringu käigus välja erinevaid ettepanekuid, kuidas nad tahaksid endale huvipakkuvate temade kohta infot saada ja milliseid nutilahendusi võiksid kasutada. Vastanute seast 23 noort pakkusid uudseid nutilahendusi; 11 vastajat pakkusid välja eraldi temaatilisi veebilehti, mis hõlmaksid sarnast informatsiooni; 8 noort tegid ettepaneku luua ühine veebileht, mis hõlmaks kogu informatsiooni; 4 noort sooviksid saada personaliseeritud lahendust, nt veebileht, kus oleks info jagatud maakonniti, et iga huvi tundev noor saaks kiiresti leida koolitusi, üritusi jne just oma piirkonnas; 3 vastajat pakkusid interaktiivset lahendust, nt ühisleht, kus iga noor saab esitada küsimusi ja saab sealt ka vastuse. (Eesti Noorsootöö Keskus)

Nutilahenduste pakkumisel eelistati eelkõige olemasoleva info paremini organiseeritust. Noored väitsid, et midagi ülikeerulist välja mõelda ei ole mõttekas. Noorteinfo leidmine peab olema noorte jaoks väga kerge ja arusaadav. (Eesti Noorsootöö Keskus)

2. PRAKTILISE OSA ÜLEVAADE

2.1. Uuringu eesmärk ja ülesanded

Teoreetilises osas käsitles lõputöö autor noorteinfot ja infovajaduse teemat. 2016. aastal oli läbi viidud uuring, mille käigus selgus, et Eesti noorte hinnangul on neid huvitav info kergesti leitav ja nende jaoks arusaadav. Uuring näitas, et kõige rohkem otsitakse infot õppimisvõimaluste kohta ja peamine infoallikas on internet. Uuringus osalenud noored tõid välja, et soovivad tulevikus uudseid ja nutikaid lahendusi, need lahendused peaksid olema kasutamismugavad ja kiire info leidmiseks. Käesolev uuring erineb selle poolest, et uuring on suunatud Narva linna vene emakeelega noortele. Uuring oli läbi viidud kolmes erinevas vanuserühmas. Lõputöö uuringu eesmärk on välja selgitada vene emakeelega noorte info tarbimise vajadusi, et selgeks teha millist infot noored vajavad ja milliseid kanaleid noored infootsinguks kasutavad ja kas nad saavad infot nende emakeeles ja kas info on nende jaoks arusaadav. Lisaks teha ettepanekuid noorteinfo teenuse arendamiseks.

Lähtudes uuringu eesmärgist ja teoreetilise osa baasil püstitab autor järgmised uurimisküsimused:

1. Milliseid allikaid noored kasutavad vajaliku info leidmiseks?
2. Kas on nendes allikates piisavalt infot noortele?
3. Kas vene emakeelega noored vajavad infot emakeeles?
4. Millises infos tunnevad noored kõige rohkem infopuudust emakeeles?
5. Kas vene emakeelega noored teavad mis on Teeviit ja kas kasutavad seda?
6. Millised ettepanekud on noortel infovajaduse suhtes?

2.2. Uuringu meetodika

Eesmärgist tulenevalt sobib uuringu läbiviimiseks kvalitatiivne uurimismeetod. Kvalitatiivne analüüs tähendab seda, et andmed, nende töötlemine ja järeldused ei ole seotud arvulise näitajaga. Kvalitatiivne uurimistöö on mõeldud teadiste hankimiseks. Kvalitatiivse uurimuse korral püütakse vastata küsimustele, miks ja kuidas ning mis andmeid saadakse intervjuu ja sõnalise suhtlemise kaudu. Selle meetodi kaudu võib teada saada infot selle kohta, mida inimene mõtleb. (Leherand 2008: 21) Käesoleva uuringu

jaoks sobib see meetod sellepärast, et autoril on soov välja selgitada noorte arvamus olemasoleva noorteinfo ja selle saadavuse kohta. ENTK kinnitas antud uurimismeetodi.

2.3. Uuringu andmekogumise viis

Käesolevas töös autor kasutas kvalitatiivset uurimismeetodit ja andmekogumiseks kasutas intervjueerimist. Autor valis pool struktureeritud rühmaintervjuu, mis oli jaotatud kolmeks rühmaks vanuse järgi. Andmete kogumise viisiks see intervjuutüüp sobib. Intervjuus osalejad said arutada omavahel, täiendada teineteist, tasakaalustada ja parandada teineteist.

Kuna uuring on suunatud erinevas vanuses noorte arvamusele, siis autoril võivad tekkida lisaküsimused, mis ei ole ette planeeritud. Kuna rühmaintervjuus vastajad saavad arutada ja täiendada teinetest, võivad tekkida ka vaidlused. Lisaks ka intervjuu raames võib juhtuda olukordi, kus esimene vastaja muudab enda esialgset arvamust.

Viires leiab, et poolstruktureeritud intervjuu jääb oma olemuselt struktureeritud ja struktureerimata intervjuu liigi vahele. Kuna poolstruktureeritud intervjuu raames on olemas küsimused, kuid intervjuu raames autor võib muuta küsimuste järjekorda ja küsida täpsustavaid lisaküsimusi. Antud intervjuu liiki võib pidada subjektiivseks, sest vastused on spontaansed ja vastajad toetuvad enda kogemustele ja arvamusele. See intervjuu liik on hea ühekordsete intervjuude jaoks. (Viires 2013)

Lepik jt arvavad, et rühmaintervjuud viiakse läbi väikese hulga inimestega, kusjuures just rühmaintervjuu puhul on võimalik jälgida, kuidas vastajad käsitlevad mingit teemat mitte omaette, vaid rühmas. (Lepik jt 2014)

Harro-Loit väidab, et rühmaintervjuu puhul on väga oluline läbi mõelda küsimuste plaan. Tavaliselt kasutatakse poolstruktureeritud intervjuu meetodit. See tähendab, et küsimused on ette valmistatud ja küsija laiendab ja täpsustab küsimusi intervjuu käigus vastavalt vastajatelt saadud vastustele. (Harro-Loit 2011: 20)

2.4. Uuringu kogum ja valim

Uuringu kogumiks on Narva linna noored kelle emakeel on vene keel. Esimese rühma noored olid Narva Noortekeskuse noored vanuses 12-15 aastat. Teiseks rühmaks olid Narva Kesklinna Gümnaasiumi 10. klassi õpilased vanuses 16-17 aastat. Kolmas rühm olid Tartu Ülikooli Narva kolledži üliõpilased vanuses 19-26 aastat.

Rämmer väidab, et uuringus harva uuritakse kogu populatsiooni, kuna suur objektide hulk teeb uurimise keeruliseks. Valim on objektide väikseim hulk, mis valitakse koguhulgast,

et uurida midagi. Valimi moodustamisel püütakse minimeerida valimi erinevust üldkogumist, et vältida vea tõenäosust ja uurimistulemused oleksid usaldusväärsed. (Rämmer 2014)

Valimi moodustamisel lähtub autor teoreetilisest osast, kus analüüsi juba olemasolevat uuringut, mille peamised vastajad olid eesti emakeelega noored. Autor valis erineva vanuserühma inimesed, et teada saada, millist infot nad vajavad emakeeles, ja leida soovitusi, milline peab olema noorteinfo, et see oleks kättesaadav nii eesti kui ka vene emakeelega noortele, kus info peab olema välja toodud ja mis keeles peab noorteinfo olema ja kes peab selle edastama. Uuringu käigus autor sai teada, mida noored arvavad noorteinfost, kas see on nende jaoks kättesaadav ja arusaadav.

Uuringus osales kokku 19 noort. Et teha poolstruktureeritud rühmaintervjuud, valis autor 19 noort kolmes erinevas vanuserühmas. Et kaasata noori intervjuus osalema, kasutas autor olemasolevaid tutvusi, kuna läbis praktikaid nii noortekeskuses kui ka koolis, seetõttu noori kaasata ei olnud eriti raske. Autor edastas noortele informatsiooni, et lõputöö kirjutamise jaoks on vaja läbi viia intervjuu noortega. Kui noored andsid oma nõusoleku osaleda intervjuus, siis autor leppis kokku kuupäeva, mis oleks mugav kokkusaamiseks nii autori kui ka noorte jaoks.

Autor uuris noorte arvamusi nende isikliku kogemuse põhjal. Intervjuus üliõpilased jagasid oma isiklike kogemusi.

2.5. Uurimisprotseduuri ja andmete töötlemise meetodi kirjeldus

Peale uurimismeetodi valimist ja küsimuste koostamist, uuringu kirjeldus, meetod ja uurimisküsimused saadeti ENTKsse kooskõlastamisele. Nendelt poolt saadud tagasiside alusel uurimisküsimused täiendati. ENTK kinnitas uurimismeetodi ja uuringuvormi.

Esimese rühmaintervjuu viis autor läbi 19. detsembril 2018. aastal Narva Noortekeskuses. Intervjuu kestis 48 minutit, osalesid tüdrukud vanuses 12 – 15 aastat.

Teise rühmaintervjuu viis autor läbi 21. detsembril 2018. aastal Narva Kesklinna gümnaasiumis 10. klassi noorte seas. Intervjuu kestis üks tund ja 14 minutit, osalesid nii poisid kui ka tüdrukud (4 tüdrukut ja 2 poissi).

Kolmanda rühmaintervjuu viis autor läbi 24. detsembril 2018. aastal Tartu Ülikooli Narva kolledži noorte seas. Intervjuu kestis üks tund ja 27 minutit, osalesid nii mehed kui ka naised (üks mees ja 6 naist).

Noori intervjueris autor. Esmärgi saavutamiseks oli vaja noorte arvamust ja autor ei käsitlenud isiklike andmeid jne.

Lähtudes Lepiku ja tema kollegide arvamusest, et vastaja peab teadma, kus, kes ja milleks ning millistel tingimustel tema sõnu kasutab (Lepik jt 2014), enne iga intervjuu läbiviimist, autor selgitas mille jaoks ta teeb intervjuud ja milles seisneb noorte osalus. Autor informeeris vastajaid, et kogu informatsioon, mida nad annavad, on anonüümne ja nende sõnu kasutab autor ainult oma lõputöös ilma isiklike andmete märkimist. Autor samuti andis vastajatele teada, et intervjuu käigus ta kasutab diktofoni ainult selle jaoks, et lõputöös analüüsi koostada ning peale lõputöö kaitsmist autor kustutab salvestused.

Osalemine intervjuus oli vabatahtlik ja vastajatel oli õigus mitte vastata küsimustele või katkestada intervjuu hetkel, kui ta tunneb soovi selleks, st autor lähtus eetikast.

Intervjuu käigus autor kasutas ettevalmistatud küsimusi ja küsis vajadusel juurde täpsustavaid küsimusi (vt Lisa 1)

Autor kasutas intervjuu salvestust diktofonile. Kuna autoril oli vestluse sisu tuttav ja osalejate hääl, siis sai autor võimalikult täpselt edastada saadud infot kirjalikult.

Tulemuste analüüsimiseks valis autor kvalitatiivse sisuanalüüsi. Kuna eesmärgi täitmiseks pole olulised arvulised näitajad, siis antud meetodid sobisid eesmärgi saavutamiseks.

Leherald väidab, et see meetod keskendub teksti sisule ja kontekstilisele tähendusele, mis annab võimaluse teemat sügavamalt uurida ning mõista vastanute arvamusi ning arusaamu teema kohta. (Leherald, 2008)

2.6. Uuringu analüüs ja arutelu

Tsitaatidest objektiivsema ülevaate saamiseks on kasutatud järgmisi transkriptioonimärke: *kursiiv* – intervjueeritava kõne; alla joonitud kiri – rõhutatud koht; (.) – lühike, aga selgesti eristuv paus.

Respondendid, kes osalesid rühmaintervjuus, on kodeeritud ja nummerdatud (Noored N1 – N19).

Milliseid infoallikaid noored teavad ja milliseid kasutavad kõige rohkem?

Küsimuse kõige populaarsem vastus oli internet, kõik noored väitsid, et kasutavad seda iga päev. Lisaks sellele olid ka esile toodud raamatud, ajakirjad, infostend, sotsiaalmeedia ja kooli kodulehed.

Kõige noorem vastajate rühm ei toonudki välja muid allikaid mida nad kasutavad. Tartu Ülikooli Narva kolledži tudengid tõid välja ka muid allikaid, nagu raamatud, sõbrad ja vanemad. Kõikide vanuserühmade põhiline allikas on internet, seda noored kasutavad igapäevaselt mitu korda päevas. Muid allikaid, mida noored välja tõid, nad kasutavad väga harva, siis kui interneti abist on vähe. Vastus tõestab täpselt ka 2016. aastal läbiviidud uuringu tulemust, et noorte peamine infoallikas on internet.

//...nagu kõik noored kasutan ma info otsinguks interneti, peamiselt Google otsingu portaali, seda kasutan mitu korda päevas. Lisaks infoallikatest tean veel, ajakirjad ajalehed, raadio...// (N3)

//...mina peamiselt otsin vajaliku infot Google otsinguportaalil seda kasutan ma 3-4 korda nädalas, muid allikaid ei kasuta ja ei tea...// (N2)

//...muidugi peamine allikas on internet, aga mina kasutan juurde lisaks tihti sõpruskonna ja vanemate abi. On ka allikaid mida ma tean kuid ei kasuta, nende hulka kuuluvad: infomessid, noortekeskused, kooli infostendid. ...// (N10)

Milliste teemade kohta on noored viimase aasta jooksul infot otsinud?

Uuringu käigus selgus, et peamine info, mida noored tänapäeval otsivad, on õppimisega seotud küsimused. Lisaks noored otsivad ka infot tervise kohta ja tervise asutuste kohta. Noored on huvitatud infost linnas ja riigis toimuvate ürituste kohta. Põhikooli noored on

ka otsinud infot noorteprojektide kohta, millest nad saavad osa võtta. Lisaks oli ka vähem populaarseid vastuseid, selliseid nagu finantsteemad, toetused, arvutimängud.

ENTK poolt läbi viidud uuring näitab ka, et noorte peamine infovajadus on seotud õppimisega. Võrreldes 2016. aastal läbiviidud uuringuga, mille peamine vastajate ring oli eesti emakeelega noored, ei ole arutimängud tänapäeval väga populaarsed noorte seas.

*//... Viimase aasta jooksul olen otsinud infot õppimise kohta ja võib olla tervise kohta...//
(N9)*

//... Viimase aasta jooksul otsisin infot ürituste kohta, mis linnas ja riigis toimuvad. Infot projektide kohta, milles võiks osa võtta...// (N4)

//... Mina tihti otsin infot noortevõimaluste kohta, mind huvitavad erinevad projektid ja noorte üritused...// (N6)

Kus noored infot otsisid ja kas leidsid? Kas leidsite piisavalt vajaliku infot?

Võrreldes ENTK poolt läbiviidud uuringuga, vene emakeelega noored kasutavad palju vähem otsinguportaaliks Youtub'i, eesti emakeelega noored on enamasti selle allika kasutajad. Antud uuringus 19 noorest ainult üks pakkus välja Youtub'i allikat. 100% respondentidest vastasid, et otsisid infot internetis. Vastuse enda otsingule leidis umbes kaks kolmandikku respondentidest. Uuring näitas, et noored tihti ei suuda leida vajaliku infot oma emakeeles.

//... Mitte kõike leidsin piisavas koguses emakeeles, osa infost kajastas ainult osa vajalikust infost...// (N13)

//...Juhtus olukordi, kus ma leidsin vajaliku infot emakeeles kuid seda infot oli liiga vähe...// (N9)

//... Puutusin kokku olukorraga, kus vajalik info tuli minu juurde ise, vaadates televiisorit või raadiot kuulates...// (N5)

Mis keeles infot otsisid, kas leidsid?

Kõik vastajad esialgu soovisid otsida vajaliku infot vene keeles, kuna see on nende jaoks arusaadav. Suurem osa vastajatest otsisidki infot venekeeles kuid ei suutnud leida kogu vajaliku infot. Oli ka vastuseid, kus noor esialgu kohe sai aru, et emakeeles ta seda infot ei leia, ja otsis kohe infot eesti või inglise keeles.

Osad olid sunnitud otsima infot võõrkeeles ja siis selle tõlkima, aga seoses väheste teadmistega võõrkeeles on tõlgitud info ebatäpne.

//...Soovitav infootsimis keel on vene keel, kui aga ma soovin leida infot mitte Narva linna või selle ürituste kohta, aga riigis toimuvate ürituste kohta on peamiselt info ainult Eesti keeles...// (N4)

//...Kuna otsisin infot arvutimängude kohta, siis sellel teemal on peamine info inglise keeles. Osa infot on tõlgitud vene keelde, aga see info on nii pealiskaudne ja ebatäpne...// (N12)

//...Otsisin infot vene, eesti ja inglise keeles, leidsin kogu vajaliku info...// (N16)

//...mina otsisin infot venekeeles, kuid midagi olin sunnitud juurde otsima eesti keeles...// (N7)

//...peamiselt otsin infot venekeeles kui ei leia, siis otsin juurde eesti ja inglise keeles, aga siis ei tea kas sain õieti tõlgitud või mitte...// (N8)

//...otsisin infot venekeeles, vajaliku info leidsin...// (N10)

Kas teie leidsite piisavalt vajaliku infot ja kas ta oli teie jaoks arusaadav?

Pooled vastajatest leidsid piisavalt vajaliku infot, aga see sõltus sellest, mille kohta vastajad infot otsisid. Siis kui noored olid sunnitud otsima infot nende jaoks võõrkeeles, siis pidid nad tõlkima sisu. Võõrkeelne info ei ole alati arusaadav.

//...sõltub sellest mille kohta infot otsisin. Kui otsisin infot koolis Eesti keele referaadi jaoks siis palju infot oli minu jaoks arusaamatu ja venekeeles oli seda infot palju vähem...// (N3)

//...palju vajaliku infot olin sunnitud otsima võõrkeeles, vajaliku infot oli vähe ja see oli ebaselge...// (N13)

//...emakeeles oli vajaliku infot piisavalt...// (N14)

//...vajaliku infot leidsin nii vene kui ka eesti keeles, kuid erinevates keeltes info oli erinev...// (N7)

Milliseid kanaleid teie kasutate vajaliku info otsimiseks?

Kõik noored kasutavad tänapäeval kõige enam interneti infoallikana, kuid info puudusel kasutavad juurde ka vanemate abi, sotsiaalmeedia kanaleid, õpetajate abi, televisiooni- ja raadio saateid.

Kõik vastajad väitsid, et ei kasuta ja pole ka kunagi kasutanud nõuandetelefone.

Suured erinevused esinevad vanuserühmade vahel. Nooremad vastajad (Narva noortekeskuse noored) ei kasuta midagi peale interneti. Tartu Ülikooli Narva kolledži tudengid on juba info otsimises kogenumad ja otsivad lisaks internetile informatsiooni juurde ka raamatutes, infostendidel, kasutavad sõprade ja vanemate abi, ajakirjades ja televisioonis.

//...peamine info kanal on minu jaoks internet, muid kanaleid kasutan väga harva...// (N2)

//...kõige enam ma kasutan info otsimiseks interneti, kuid kasutan ka vanemate abi ja koolis õpetajate konsultatsiooni...// (N6)

//...tänapäeval ma arvan, et enamuse noori kasutab infoallikana peamiselt interneti, kuid mina olen viimasel ajal tihti kasutanud ajakirju, raadio saateid ja televisiooni...// (N14)

//...sõltub sellest, millist infot ma vajan, kuid peamiselt otsin internetis ja siis kasutan vajadusel juurde, vanemate abi, sotsiaalmeediat ja televisiooni...// (N10)

//...olen kasutanud internet ja seal selliseid kanaleid nagu: Youtube, Sotsiaalmeediat, Google ja Yandex otsinguportaali...// (N5)

Võrreldes 2016. aastal Eesti Noortekeskuse poolt läbiviidud uuringuga peamised vastused olid sarnased, kuid esines ka silmapaistvaid erinevusi. Peamine infoallikas noorte seas on internet. Uuringu populaarsete vastuste hulgas olid ka noortega töötavad noorsootöötajad, mida antud uuringus välja ei tulnud.

Milliseid allikaid usaldate ja millised on teie jaoks usaldusväärsed allikad?

Küsimuse vastus andis mitterahuldava tulemuse, sest paraku kõik 10. klassi noortest vastasid, et nende jaoks on kõige usaldusväärsem allikas Wikipedia. Kui intervjuu käigus autor seletas noortele, et Wikipedia on hoopiski üks nendest allikasteks, kus on võimalus igal kasutajal muuta sisu, siis noored olid hämmingus, kuna sellist infot nad varem polnud kunagi saanud. Lisaks ka selgus, et kooli õpetajad ise vihjavad kasutama just Wikipedia allikat ja noored koolis ei saa õiget infot.

//...Minu jaoks on kõige usaldusväärsem allikas Wikipedia...// (N7)

//...Usaldan Wikipediat, kuna arvan, et seal on kogu info õige ...// (N8)

//...Selleks, et olla kindel, et info on õiglane otsin infot ühe teema kohta mitmest allikast aga isegi siis ei saa ma kindel olla, et info on usaldusväärne...// (N6)

//...Mina arvan, et ükski infoallikas ei saa olla 100% õiglane...// (N5)

Milliseid sotsiaalmeedia allikaid kasutate ja kui tihti? Mis on teie jaoks kõige populaarsem allikas?

Vastused näitasid, et peamine allikas, mida kasutavad Narva Kesklinna gümnaasiumi 10. klassi noored ja Narva Noortekeskuse noored on Vkontakte ja Instagram. Küll aga Tartu Ülikooli Narva kolledži noored kasutavad aga kõige enam Facebooki. Kõige rohkem noored kasutavad Vkontakte, siis Instagrami, siis Facebooki ja siis Youtube.

Vastused näitasid suurt erinevust just vanuserühmiti. Noored vanuses 12-17 aastat ei kasuta eriti Facebooki allikat. Nad kasutavad palju muid allikad, nt Instagram, Vkontakte, Snapchat, Twitter, TicToc jne. Neid allikaid noored kasutavad igapäevaselt ja mitu korda päevas. Kuid Facebooki allikat nad kõik teavad ja siis kui intervjuu käigus autor uuris noorte käest, miks nad ei kasuta Facebooki, kuna seal on tänapäeval väga palju vajaliku infot, siis noored vastasid, et seda nende vanuses noored ei kasuta ja ei postita uudiseid, selle tõttu ei ole see allikas nende seas populaarne ja seda ei ole huvitav jälgida.

Tartu Ülikooli Narva Kolledži tudengite peamine sotsiaalmeedia allikas on aga Facebook. Tudengid ei kasuta paljusid allikaid, mida Narva Noortekeskuse noored ja Narva Kesklinna gümnaasiumi 10. klassi õpilased esile tõid.

//...Mina kasutan kõige rohkem Vkontakte, Instagram, Snapchat, Telegram, Twitter. Neid allikaid ma kasutan igapäevaselt mitu korda päevas, sisenedes ühte allikasse kontrollin kõiki uuendusi siis suundus järgmisesse....// (N3)

//...Vkontakte, Instagram ja Facebook...// (N6)

//...kõige rohkem kasutan Youtubi, vaadates statistikat, telefoni rakenduses, viimase nädala jooksul kasutasin Youtubi 34 tundi...// (N1)

//...Mina kasutan Vkontakte ja Instagrammi, muid allikaid ei kasuta...// (N10)

//...Viimasel ajal kasutan kõige enam Facebooki seda kasutan mitu korda päevas...// (N13)

//...Varem kasutas palju erinevaid sotsiaalmeedia allikaid kuid tänapäeval minu valik on suunatud Facebook allikale, kuna seal ma saan nii suhelda tuttavate ja sõpradega, kui ka leida tihti minu jaoks vajaliku infot...// (N15)

Võrreldes käesoleva uuringu tulemusi 2016. aastal Eesti noortekeskuse poolt läbiviidud uuringuga, tulemused erinevad. Selles uuringus tõid noored peamistest sotsiaalmeedia allikatest tõid välja Youtube'i, Facebooki ja Instagrami. Vähem populaarne oli Twitter ja selliseid allikaid nagu: Vkontakte, Snapchat uuringus üldse esile ei toodud.

Selle küsimuse vastusest ilmnest selgesti, et Narva Noortekeskuse ja Narva Kesklinna gümnaasiumi noorteni ei jõua info, mida edastatakse Facebooki kaudu, kuna nende põhiline allikas on Vkontakte, mis on Venemaa baasil ja on mõeldud põhimõtteliselt ainult vene emakeelega noortele.

Milliseid sotsiaalmeedia allikaid, mida teate, teie ei kasuta üldse?

Nagu eelmisele küsimusele näitasid ka sellele küsimusele vastused, et noortekeskuse ja gümnaasiumi noored ei kasuta põhimõtteliselt Facebooki ja nende peamine infoallikas on Vkontakte. Facebook on nende jaoks mittevajalik ja paljude jaoks ka arusaamatu.

//...Nendest mida ma ei kasuta tean Facebook, Odnoklassiki, Messenger, Twitter...// (N2)

//...mina ei kasuta Facebooki, kuna see on minu jaoks väga arusaamatu ja keegi minu sõpradest ei kasuta seda...// (N1)

//...mina ei kasuta selliseid allikaid nagu Vkontakte, Odnoklassiki...// (N14)

//...mina ei kasuta Vkontakte kuigi varem olin selle aktiivne kasutaja, lisaks olen registreeritud kasutajana Odnoklassiki ja Twitter portaali kuid neid samuti ei kasuta üldse...// (N11)

//...ei kasuta üldse selliseid allikaid nagu: Odnoklassiki, Twitter, Snapchat....// (N17)

//...praegu ma ei kasuta Vkontakte, Twitter, Odnoklassiki....// (N18)

Võrreldes „Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs“ uuringuga noored põhimõtteliselt ei kasuta Twitterit, kuigi see vastus oli 2016. aasta uuringus päris populaarne. Tulemusena võib välja tuua, et vene emakeelega noorte seas ei ole see sotsiaalmeedia kanal eriti populaarne, mis on põhiline erinevus eesti emakeelega noortest. Esitatud küsimuse vastustest saab, et see info, mida postitatakse ja edastatakse Twitter kaudu, ei jõua vene emakeelega noorteni.

Kas olite sunnitud otsima infot sotsiaalmeedia allikates?

Ligi pool respondentidest vanuses 12-17 aastat ei ole kasutanud sotsiaalmeedia allikaid info otsimiseks. Narva Noortekeskuse ja Narva Keslinna gümnaasiumi noored ei kasuta sotsiaalmeedia allikaid info otsimiseks. Need on nende jaoks ainult suhtlemiseks, postituste tegemiseks ja teiste postituste jälgimiseks. Küll aga kõik Tartu Ülikooli Narva kolledži üliõpilased kasutavad Facebooki info otsimiseks.

//...mina ei ole tundnud vajadust info otsimisest sotsiaalmeedias...// (N1)

//...mina pole kunagi otsinud infot sotsiaalmeedia kanalitest...// (N2)

//...sotsiaalmeedias olen leidnud infot Instagramis Vkontakte „NarvaNews“ lehel...// (N3)

//...kui olin sunnitud otsima infot sotsiaalmeedias siis otsisin seda Facebookis, seal saab leida palju vajaliku infot sealhulgas ka vene keeles...// (N15)

//...jah olen puutunud kokku olukordadega, kus pidin otsima infot sotsiaalmeedias. Pääaegu igakord, kui oli vaja leidsin vajaliku info...// (N13)

//...sotsiaalmeedia pole ma kunagi infot otsinud, aga kuuldes praegu erinevaid võimalusi lähitulevikus, mil vajan infot kindlasti otsin seda ka seal...// (N8)

Võrreldes uuringuga “Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs”, mille tulemus näitas, et noored kasutavad tihti sotsiaalmeedia allikaid, nagu Youtube, Facebook ja Twitter, info otsimiseks, Näitas lõputöö raames tehtud uuring, kus vastajateks olid vene emakeelega noored, et noored kasutavad info otsimiseks palju vähem sotsiaalmeedia allikaid ja nende peamine info kanal on otsinguportaal Google.

Kui olete otsinud infot sotsiaalmeedias, siis kui tihti?

Uuringu tulemus näitas seda, et need noored, kes kasutavad sotsiaalmeedia kanaleid vajaliku info otsimiseks, kasutavad seda vähemalt kord nädalas, aga suurem osa vastanutest kasutavad seda võimalust iga päev.

//...Julgusega võin öelda, et otsin infot sotsiaalmeedias igapäev...// (N12)

//...korra nädalas kindlasti otsin infot facebookis...// (N15)

//...vähemalt üks kord kahes nädalas olen otsinud infot facebookis...// (N13)

//...instagrammis vaatan „NarvaNews” lehte umbes paar korda nädalas, vaatan mida huvitavat on toimunud...// (N3)

//...otsin infot sotsiaalmeedias vähemalt üks kord päevas kuid juhtub ette ka olukordi kus vajan infot mitu korda päevas...// (N17)

//...iga päev kindlasti otsin infot...// (N19)

Võrreldes olemasoleva uuringuga on tulemus päris sarnane. Selle uuringu tulemused näitasid samuti, et 74% noortest kasutab internetiallikaid mitu korda päevas ja see on noorte põhiline otsinguportaal. 21% noortest vastasid, et internetti, sh ka sotsiaalmeedia kanaleid, kasutavad nad info otsinguks kord või mõned korrad nädalas.

Kas olete leidnud vajaliku info sotsiaalmeedias ja kas see oli teile arusaadav?

Küsimusele antud vastused näitavad, et sotsiaalmeedias võivad noored leida vajaliku infot nende jaoks. Mõned leidsid piisavalt ja arusaadavat infot, aga mõnede jaoks oli infot vähe ja nad sooviksid saada infot emakeeles.

//...olen leidnud vajaliku infot, kuid juhtus olukordi kus sooviksin saada rohkem infot...//
(N13)

//...info mille ma leidsin sotsiaalmeedias oli minu jaoks arusaadav, kuid seda infot oli vähe...// (N14)

//...See info mille ma otsisin Facebookis oli minu jaoks arusaadav, kuna sain leida selle info vene keeles...// (N17)

//...suundus sotsiaalmeediasse siis kui tean, et seal ma kindlasti leian infot ja tean täpselt kust seda infot leida või olen varen juba seda infot kindlas kohas kohanud...// (N18)

//...siis kui teadsin millist infot ma vajasin, siis sain leida täpselt nii palju infot kui vajasin...// (N11)

//...tihti soovin leida huvitavast teemast rohkem infot kui vajan...// (N10)

Kas olete kokku puutunud murega, et ei leia vajaliku infot emakeeles?

Vastustest ilmnes selgelt, et kõik respondendid on puutunud kokku murega, et ei saa leia vajaliku infot emakeeles. See sõltub ka suuresti noorte eesti ja võõrkeele oskustest, sest need noored, kes oskavad eesti keelt paremini, suudavad ka leida rohkem vajaliku infot ja ei vaja selle tõlkimist.

//...jah, puutun sellega tihti kokku...// (N6)

//...jah, puutun sellega kokku paar korda nädalas...// (N8)

//...jah, puutusin sellega kokku kui vajasin infot arvutimängude kohta...// (N12)

//...olen kokku puutunud sellega, aga mitte eriti tihti...// (N16)

//...kuna praegu on minu eesti keele tase palju kõrgem kui varem siis selle probleemiga puutun kokku harva, varem see mure esines palju rohkem...// (N18)

Milliseid allikaid sooviksite tulevikus kasutada info otsimiseks?

Noored, kes on huvitatud noorteinfost, pakkusid, et tulevikus võiks olla hine noorteportaal, mis oleks tõlgitud kolme keelde ja mis ühendaks endas kogu noorteinfo, mis oleks noortele huvitav ja vajalik. Järgnevalt toodud vastused tõendavad seda järeldust.

//...oleks hea, kui oleks loodud noorte portaal, mis oleks tõlgitud kolme keelde. Eesti, vene ja inglise keeles...// (N5)

//...ei oska pakkuda võimalikku varianti, aga arvan, et oleks hea kui noored saaksid rohkem infot noorsooprojektide ja noorte vahetute kohta mingil kindlal lehel, mis pakuks ka võimalust vene keeles infot otsida...// (N6)

//...õppides noorsootöö erialal, ma saan aru et oleks hea kui noorte portaal Teeviit.ee oleks tõlgitud vene keelde...// (N14)

//...mina olen rahul kõigega tänapäeval ja muudatusi pakkuda ei saa...// (N3)

Kas teie teate, mis on Teeviit?

Teoreetilises osas autor tõi välja, et Teeviit on Eestis üks noorteinfo jagamise kanal. Tänapäeval on see portaal esiatud ainult eesti keeles. Selle uuringu käigus soovis autor teada saada, kas noored tunnevad vajadust, et see noorteinfo oleks kättesaadav ka venekeeles. Uuring näitas, et suurem osa noortest ei tea, mis on Teeviit, ja need, kes teavad, arvavad, et see on ainult infomess.

Suurem osa vastajatest ei tea, mis on Teeviit. Noored ei kasuta neid allikaid, kuna need on nende jaoks võõrkeeles. Kui autor näitas noortele pärast intervjuu lõppu portaali, tekkis paljudel huvi seda kasutada ja uurida, mis võimalusi see pakub.

//...ei, aga mis see on?...// (N3)

//...ei tea...// (N7)

//...See on infomess nagu Narva linnas toimuv Orientiir, aga toimub Tallinnas...// (N9)

//...See on Tallinnas toimuv infomess, külastasime selle üks kord klassiga...// (N11)

//...See on riiklik portaal, mis pakub noortele infot õppimise ja töötamise võimalusi ...// (N14)

Kas teie arvates on vaja Teeviit portaal tõlkida vene keelde?

Selle küsimuse vastused olid 100% sarnased. Kõik noored sooviksid saada võimalust kasutada seda portaali kui see oleks nende emakeeles. See annaks noortele rohkem teadmisi toimuvast riigis toimuvast noorsootööst, noored saaksid rohkem osaleda üritustes, projektides ja noorte koolitustel. See tekitaks noortes rohekm huvi noorsootöö vastu.

//...kuna ma praegu sain teada, mis see on ja sain ka näha siis minul tekkis selle vastu huvi ja kindlasti tahaksin ma lugeda selle info vene keeles, kuid arvan, et see info võiks olla tõlgitud ka inglise keelde. ...// (N6)

//...see oleks väga hea, kui infot sellest allikast oleks võimalik saada mitte ainult eesti keeles ...// (N9)

//...kuna ma pole seda kunagi kasutanud siis ei saa ma kindlameelne olla, aga arvan, et kui see oleks võimalik siis oleks hea, et üldine portaal oleks saadaval ka vene keeles...// (N7)

//...kindlasti, see annaks vene noortele võimalust teada rohekm riigis toimuvast noorsootööst...// (N12)

//...mina arvan, et see oleks väga hea mote, kuna siis mina hakkaksin ka seda kasutama, praegu pole selle vastu huvi tekkinud kuna see on minu jaoks võõrkeeles...// (N)

2.7. Uuringu tulemused, järeldused ja ettepanekud

Lõputöö eesmärgiks on kaardistada Narva venekeelsete noorte infotarbimise vajadusi, et seada teada millist infot noored vajavad ja milliseid kanaleid noored infootsinguks kasutavad ning kas nad saavad infot oma emakeeles ja kas info on nende jaoks arusaadav.

Intervjuusid analüüsid selgub, et kõik intervjuus osalenud noored, sõltumata vanusest, kasutavad peamise infoallikana interneti.

Intervjuudes esineb erinevus sotsiaalmeedia kanalite kasutuses, seda erinevust on selgelt näha vanuserühmad erinevuses. Nooremad vastajad ei kasuta sotsiaalmeedia kanaleid info otsimiseks.

Uuring näitas ka seda, et tänapäeva noored ei kasuta noorteinfo- ja nõustamiskeskuste abi info otsimisel. See allikas on nende jaoks päris võõras. Lisaks ka tänapäeva noored ei kasuta ka nõuandetelefone.

Noored ei kasuta infoallikatena raamatuid ja väga vähesed on otsinud infot ajalehtedest ja ajakirjadest.

Intervjuusid analüüsid selgub, et on noorte infovajadus on kõige enam seotud õppimisega ja õppimisvõimalustega. Iga teine vastaja on otsinud infot koduülesannete täitmiseks.

Väga oluline asjaolu, mille tõid esile 80% vastajatest, on see, et noored ei saa leida piisavalt infot emakeeles koduülesannete täitmiseks.

Kõik vastajad soovivad esialgu leida infot oma emakeeles, kuid paljud noored tunnevad puudust noorsootöö infost.

7. LÕPUTÖÖ TULEMUSTE ARUTELU

Autor teeb uurimisküsimuste analüüsi ülevaate, lähtudes lõputöö teoreetilisest ja uurimisosast ning kasutades noorteinfo analüüsi uuringut „Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs“.

1. Küsimus: „Milliseid allikaid noored kasutavad vajaliku info otsimiseks?“. Teoreetilises osas ilmnas, et erinevaid infoallikaid on palju. Allikate alla kuuluvad ka vanemate ja sõprade abi, õues nähtud reklaam, infomessid, kooli teadetetahvel jne. Uuringus osalenud noored aga neid allikaid esile ei toonud. Tänapäeva noorte peamine infoallikas on internet ja seal nad kasutavad erinevaid otsinguportaale. Kuid ka internetis on nende peamine otsinguportaal Google, mis suunab juba noori edasi. Seda tõestas ka 2016. aastal läbi viidud noorteinfo uuring. Eelnimetatud uuringu tulemus oli sama, et noorte peamine infoallikas on internet. Lähtudes eespool toodust, teeb autor järelduse, et uurimisküsimuse vastus on leitud ja see on “Internet”.
2. Küsimus: „Kas on nendes allikates piisavalt infot noortele?“. Teoreetilisest osast lähtudes võib öelda, et infovajadus on olukord, kui inimene saab aru, et talle ei piisa olemasolevatest teadmistest ja siis asub inimene infot juurde otsima. Piisava info leidmine sõltub inimese otsingukogemustest ja teemavaldkonnast, mille kohta inimene infot otsib. Uuringus osalenud noored leidsid, et siis kui noor teab, kust infot otsida, siis saab ta ka kiiresti info kätte. Lisaks ka noored tõid ka välja, et need, kes kasutavad mitte ainult internetti infoallikatena, leiavad ka rohkem infot erinevatest allikatest. Noorteinfo analüüsi uuringu alusel ei tunne noored muret piisava info leidmises. Pärast. Tuginedes eeltoodule, teeb autor järelduse, et uurimisküsimuse vastus on leitud ja see on: “Noored suudavad leida piisavalt vajalikku infot.”
3. Küsimus: “Kas vene emakeelega noored vajavad infot emakeeles?”. Uuringus osalenud noored tõid välja, et nad tunnevad tihti puudust emakeelsest infost. Noored väitsid ka seda, et nad on tihti sunnitud vajaliku infot tõlkima ja seoses sellega kaob ka osa vajalikust infost. Lähtudes uuringu tulemustest teeb autor järelduse, et uurimisküsimuse vastus on leitud ja see on: “Noored tunnevad tihti puudust vajalikust infost emakeeles”.

4. Küsimus: „Millises infos tunnevad noored kõige rohkem infopuudust emakeeles?”. Uuringus osalenud noored tunnevad kõige rohkem puudust koolis vajaminevast infost. See puudutab erinevaid koduseid ülesandeid, referaate ja ettekandeid. Lisaks noored tunnevad puudust ka noorteinfost, kuna eesti keeles see info nendeni ei jõua ja seoses sellega vene emakeelega noored ei osale erinevates noorteprogrammides, üritustel ja noortevahetustes. Sellest tlenevalt teeb autor järelduse, et uurimisküsimuse vastus on leitud ja see on: “Noored tunnevad puudust noorteinfost emakeeles ja koolis vajaminevast infost”.
5. Küsimus: „Kas vene emakeelega noored teavad mis on Teeviit ja kas kasutavad seda?”. Teoreetilises osas on välja toodud, et Teeviit on riiklikul tasandil loodud veebileht, mis suunab ja pakub vahetut infot ja teavet hariduse, töö, suhete, tervise ja ühiskonna teemade kohta. Selles portaalis saab iga noor registreeruda kasutajaks ning alustada isikliku kogemustepagasi täitmist. Tulevikus see võimaldab oma kogemusi analüüsida ja mõtestada. Suurem osa uuringus osalenutest noortest ei teadnud Teeviidast mitte midagi ja osad teadsid ainult seda, et see on infomess. Lähtudes sellest teeb autor järelduse, et uurimisküsimuse vastus on leitud ja see on: “Vene emakeelega noored ei tea, mis on Teeviit, ning seetõttu ka ei kasuta seda”.
6. Küsimus: „Millised ettepanekud on noortel infovajaduse suhtes?”. Lõputöö teoreetilisest osast selgus, et Eestis on palju noorteinfot reguleerivaid dokumente, millele kohta noored võiksid enda ettepanekuid esitada. Uuringus osalenud noored pakkusid välja ühtset noorteportaali, mis aga oleks kindlasti tõlgitud kolme keelde (eesti, vene ja inglise). Samas see portaal ei pea olema kuigi keeruline, kuna noored tahavad infot kergelt ja kiiresti leida. Noorteinfo analüüsi uuringu alusel, noorte ettepanekud olid sarnased, kuid noorteinfo uuringus vastanud noored ei tundnud puudust keelelisest tõlkest. Eeltoodust lähtuvalt teeb autor järelduse, uurimisküsimuse vastus on leitud ja see on: “Noored soovivad saada noortinfot võimalikult kergesti ja lihtsalt, lisaks peaks noorteportaal peaks olema noorte arvates tõlgitud kolme keelde”.

8. ETTEPANEKUD

Lõputöö tulemuste alusel teeb autor järgmised ettepanekud, mida võivad kasutada ENTK, Narva Noortekeskus ja ka teised organisatsioonid, kes töötavad venekeelsete noortega.

1. Vene emakeelega noored vajavad infot emakeeles, ning seoses sellega autor pakub välja, et noorteinfo teenuse osutamisel peab seda arvestama ja tagama noorteinfo teenuse vene keeles. Ühe alternatiivina pakub autor, et noorteinfo riiklikud portaalid võiksid olla vene keeles, nt Teeviit – see veebiportaal võiks olla tõlgitud vene keelde, siis selle kasutajate hulk suureneks, kuna venekeelsetel noortel on huvi selle vastu. Tänapäeval noored suurmas osas kasutavad enamasti nutiseadmeid, seega oleks mõttekas, teha sellele portaalile ka nuti rakendus.
2. Uuringu tulemustest ilmnes, et gümnaasiuminoored ei kasuta sotsiaalmeedia allikat Facebook, vaid nende peamine infoallikas on Vkontake. Sellest tulenevalt võiks teha ka noorteinfot jagavat rühma, siis ka need noored, kes ei kasuta Facebooki, saaksid vajalikku infot nende jaoks mugavas keskkonnas.
3. Noortega töötavad spetsialistid peavad teadma, kust on võimalik saada usaldusväärset infot, mis vastab noorteinfo põhimõtetele. Spetsialistide ja noorte jaoks võiks olla korraldada noorteinfo teemalise ürituse või jagada vastavad materjalid vene keeles.
4. Tulevikus tuleb korraldada sarnaseid uuringuid, et teada saada, kas süsteem toimib, mida on vaja muuta ja mis noorte info kasutuskogemustes muutub.
5. Tuleb arendada noorteinfo teenust koolides ning arendada neid teemasid, mis on noorte jaoks aktuaalsed.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks on kaardistada Narva venekeelsete noorte infotarbimise vajadusi, et teada saada, millist infot noored vajavad ja milliseid kanaleid noored infootsinguks kasutavad ja kas nad saavad infot nende emakeeles ning kas info on nende jaoks arusaadav.

Seoses lõputöö eesmärgiga autor püstitas järgmised uurimisküsimused:

1. Milliseid allikaid noored kasutavad vajaliku info leidmiseks?
2. Kas on nendes allikates piisavalt infot noortele?
3. Kas vene emakeelega noored vajavad infot emakeeles?
4. Millises infos tunnevad noored kõige rohkem infopuudust emakeeles?
5. Kas venekeele emakeelega noored teavad mis on Teeviit ja kas kasutavad seda?
6. Millised ettepanekud on noortel infovajaduse suhtes?

Lõputöö koosneb kahest peatükist ja nende alapeatükkidest. Esimene osa on teoreetiline, kus selgitatakse mis on noorteinfo ja infovajadus, käsitletakse noorteinfot reguleerivaid dokumente ja analüüsitakse 2016. aastal ENTK poolt läbiviidud uuringu “Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs” tulemusi.

Teine lõputöö osa on empiiriline, kus käsitletakse uurimistöö metoodikat, valimit, kirjeldatakse uurimisprotseduuri ja andmete töötlemise meetodit.

Uuringus osales üheksateist noort. Kõikidega viidi läbi poolstruktureeritud grupiintervjuu. Autor küsis, mis infokanaleid noored kasutavad info otsimiseks, milliste teemade kohta noored kõige rohkem infot otsivad, mis keeles noored infot otsivad, kas on puutunud kokku murega, et ei saa leida emakeeles vajaliku infot, kas kasutavad sotsiaalmeedia allikaid info otsimiseks.

Empiirilise osa alapeatükkides analüüsitakse uuringu käigus saadud tulemusi. Noorte põhilised infoallikad on internet ning ka vanemad ja sõbrad. Kõige rohkem noored otsivad infot õppimise jaoks vajalike teemade kohta. Noored tihti puutuvad kokku murega, et ei leia piisavalt infot emakeeles (vene keeles).

Käesoleva lõputöö peamised järeldused olid: et noorte peamine infoallikas on internet, noored suudavad leida nende jaoks vajalikku infot, noored tunnevad tihti puudust emakeelsest infost ja noored soovivad kasutada ühiseid noorteportaale, aga vaid siis, kui need on tõlgitud nende emakeelde.

Lõputöö peamised ettepanekud: veebiportaal Teeviit võiks olla tõlgitud kolme keelde (eesti, vene ja inglise). Noored soovivad kasutada noorteportaalide rakendusi kuna tänapäeval on noorte peamine seade info otsimiseks kas telefon või tahvelarvuti. Kooli huvijuhid peaksid noortele rohkem noorteinfot edastama. Peab pidama meeles, et gümnaasiuminoorte põhiline sotsiaalmeedia allikas on Vkontakte ja sinna võiks luua noorteinfo rühma, kust noored saaksid vajaliku info leida. Tulevikus võiks korraldada sarnaseid uuringuid, et teada saada, kas süsteem toimib, mida on vaja muuta ja mis noorte kasutuskogemustes muutub.

Uurimistöös järeldeb, et vene emakeelega noored tihti ei leia infot emakeeles. Nad otsivad infot peamiselt internetis. Noored soovivad saada rohkem infot emakeeles.

Noored selgitasid, et info otsimine sõltub noorte võõrkeelte oskusest, need, kes valdavad eesti ja inglise keelt heal tasemel, suudavad leida rohkem vajaliku infot. Need, kes ei valda, on tihti sunnitud leitud infot tõlkima emakeelde.

Lõputöö eesmärk on saavutatud. Autor selgitas välja, et eesti ja vene noorte vahel esineb erinevusi info otsimises ja infoallikate kasutuses. Esineb ka suur vahe sotsiaalmeedia allikate kasutamises.

SUMMARY

The topic of thesis is “The Youth information needs of Russian – speaking young people in age 12-26 years, from Narva”. The aim of the thesis is to map the information needs of Russian-speaking young people in order to make clear what information young people need and what channels young people use to find information and whether they receive information in their mother tongue and the information is understandable to them.

In terms of purpose, the author set the following research questions:

- What sources do young people use to find the information they need?
- Is there enough information for young people in these sources?
- Do Russian-speaking young people need information in their mother tongue?
- In what type of information do young people feel lack of information in their mother tongue?
- Do Russian-speaking young people know what is “Teeviit” and are they participating in it?
- What proposals are there for young people with regard to information needs?

The thesis consists of two chapters and their sub-chapters. The first part is the theoretical part, which explains what is youth information and the need for information, discusses the documents regulating youth information and analyzes the research conducted by the Estonian Youth Center in 2016 “Analysis of the accessibility and user-friendliness of the youth information service”.

The second part of the thesis is the empirical part, which deals with the research methodology, the research selection, describes the research procedure and the data processing method.

Nineteen young people participated in the study. All of them had a semi-structured group interview. The author asked which channels are commonly used by young people to search for the information they need, in what language are young people usually looking for information, whether they have encountered a problem where they cannot find the necessary information in their mother tongue and whether they use social media sources to find information.

The sub-chapters of the empirical part analyze the results obtained during the study. The main sources of information for young people are the internet and also parents and friends. Most young people are looking for information that they need for learning. Young people are often concerned that they cannot find enough information in their mother tongue (Russian).

The research concludes that young Russian speakers often cannot find information in their mother tongue and they are mainly looking for information on the internet. Young people want more information in their mother tongue.

Young people explained that searching for information depends on the knowledge of foreign languages of young people, those who know Estonian and English can find necessary information easier. Those who are not proficient are forced to translate the information into their mother tongue.

KIRJANDUS

1. **Belkin, N. J.** (1980). Anomalous states of knowledge as a basis for information retrieval. - *The Canadian Journal of Information Science.*” 5, 133-43
2. **Case, D. O.** (2002). *Looking for information: A survey of research on information seeking, needs, and behaviour.* San Diego: Academic Press.
3. **Herring, J.P.** (1999). Key Intelligence Topics: A process to identify and define intelligence needs. - *Competitive Intelligence Review*, 10 (2), p. 4–14.
4. **Huotari, M.L., Wilson, T.D.** (2001). Determining organizational information needs: the Critical Success Factors approach – *Information Research*, 6(3) <http://informationr.net/ir/6-3/paper108.html>
5. **Rockart, J.** (1979). Chief Executives Define Their Own Information Needs. - *Harvard Business Review*, March/April, 81-92.
6. **Sen, B.A. & Taylor, R.** (2007). "Determining the information needs of small and medium-sized enterprises: a critical success factor analysis." *Information Research*, 12(4) paper 329. <http://InformationR.net/ir/12-4/paper329.html>
7. **Sheton, A. K. Dixon, P.** (2003). Models of young people`s information seeking. - *Journal of Librarianship and Information Science*, no 35, p5-22.
8. **Skyrius, R., Bujauskas, V.** (2010). A Study on complex information needs in business activities. – *Informing Science*, Vol. 13. - <http://inform.nu/Articles/Vol13/ISJv13p001-013Skyrius550.pdf>
9. **Vuori, V.** Methods of defining business information needs. - http://www.ebrc.fi/kuvat/Vuori_paper.pdf (10.05.2011)
10. **Wilson, T.D.** (1994). Information needs and uses: 50 years of progress? - <http://informationr.net/tdw/publ/pöapers/1994FiftyYears>
11. Noorteinfo teenuse kättesaadavuse ja kasutajamugavuse tõstmise analüüs 2016 <https://www.hm.ee/et/uudised/uuring-noori-huvitav-info-neile-kattesaadav-ja-piisav-arenguruumi-mugavuse-ja-kiiruse-osas> (viimati vaadatud 15.01.2019).
12. Vihalemm, Triin 2014. Fookusgrupi intervjuu. Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. <http://samm.ut.ee/fookusgrupi-intervjuu> (viimati vaadatud 03.01.2019).

13. Noorsootöö õpik. http://mitteformaalne.ee/wp-content/uploads/2014/07/Noorsootoo_opik_veebi_uusver1.pdf (viimati vaadatud 20.12.2018).
14. Rämmer, Andu 2014. Valimi moodustamine. Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. <http://samm.ut.ee/valimid> (viimati vaadatud 23.12.2018).
15. Noorsootöötajate koolitusvajaduse uuring. Balti uuringute instituut. <https://www.ibs.ee/wp-content/uploads/Noorsoot%C3%B6%C3%B6tajate-koolitusvajaduse-uuring-2017.pdf> (viimati vaadatud 23.12.2018).
16. Koolitusmaterjal noorsootöötajatele. Projekt „Prostitutsiooni kaasatud naiste sotsiaalsete probleemide ohvrite integratsioon legaalsele tööturule” Materjalid seadsid kokku: Katri Eespere, Ave Szymanel, Lianne Ristikivi, Marika Markus 2006
17. Klaster Uuringukeskus 2010. Arengukoostöö uuring http://www.ptpest.ee/files/Baltic_FocusGroup_EST.pdf (viimati vaadatud 27.12.2018)
18. Laherand, Meri-Liis. 2008. Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn
19. Uverskaja, Elviine 2011. Ogranisatsiooni infovajadus. Tallinna Ülikool Infoteaduste Instituut. Tallinn 2011. <https://www.tlu.ee/opmat/in/Organisatsiooni%20infovajadus/index.html> (viimati vaadatud 08.01.2019)
20. Mitendorf, Airi 2010. Intervjueerimise oskused. Lääne-Viru Rakenduskõrgkool. http://www.lvrkk.ee/kristiina/airi/intervjueerimisioskused/INTERVJUEERIMISOKSUS_ES_print.html (viimati vaadatud 05.01.2019).
21. Lepik, Krista; Harro-Loit, Halliki; Kello, Katrin; Linno, Merle; Selg, Marju; Strömpl, Judit 2014. Intervjuu. Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. <http://samm.ut.ee/intervjuu> (viimati vaadatud 05.01.2019).
22. Eesti noorsootöö keskus <https://entk.ee/noorsootoo/noorsootoo/noorteinfo/> (viimati vaadatud 05.12.2018)
23. ENLi noortepoliitilised seisukohad Noorte teavitamine ja nõustamine <https://enl.ee/UserFiles/Organisatsiooni%20tekstid/noortepoliitika/pöördumised/ued/teavitamine.pdf> (viimati vaadatud 03.12.2018).
24. Noorsootöö seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/NTS> (viimati vaadatud 11.12.2018).
25. Euroopa noorteinfo Harta. <https://www.entk.ee/sites/default/files/Euroopa%20Noorteinfo%20Harta.pdf> (viimati vaadatud 18.12.2018).

- 26.** Intervjuu, vaatlus ja sisuanalüüs. Sirje Virkus 2016.
https://www.tlu.ee/~sirvir/Intervjuu_vaatlus_ja_sisuanals/index.html (viimati vaadatud 15.12.2018)
- 27.** Noortekeskuste Hea Tava (2014) <https://ank.ee/noorsootoo/noortekeskus/>
- 28.** Enesehindamise käsiraamat noorteühendustele. Eesti Noorteühenduste Liit 2008
https://enl.ee/wp-content/uploads/2017/08/Enesehindamise_kasiraamat_noorteuhendustele_ENL_2008_final.pdf (viimati vaadatud 22.12.2018).

LISAD

Lisa 1. Intervjuu küsimused Narva noortekeskuse noortele, Narva Kesklinna gümnaasiumi Põhikooli noortele ja Tartu Ülikooli Narva Kolledži tudengitele.

Milliseid infoallikaid teie teate ja milliseid kasutate kõige rohkem?

Kui tihti kasutate antud allikaid?

Milliseid ei kasuta üldse?

Milliste teemade kohta olete otsinud infot viimase aasta jooksul?

Millistes allikates otsisite?

Kui leidsite, siis millistes allikates?

Mis keeles otsisite vajaliku infot ja mis keeles leidsite?

Kas leidsite piisavalt vajaliku infot?

Kas oli see info teie jaoks arusaadav?

Milliseid interneti kanaleid kasutasite vajaliku info otsimiseks?

Milliseid allikaid peate usaldusväärseteks ja kuidas otsustate, et allikas on usaldusväärne?

Milliseid allikaid saab usaldada?

Milliseid sotsiaalmeedia kanaleid kasutate ja kui tihti?

Milliseid sotsiaalmeedia kanaleid ei kasuta üldse?

Kas olete puutunud kokku olukordadega, kus pidite otsima infot sotsiaalmeedias?

Kas leidsite vajaliku info sotsiaal media allikates?

Mis keeles otsisite infot sotsiaalmeedias ja millises leidsite?

Kas olete puutunud kokku olukordadega, kus ei saanud leida piisavalt vajaliku infot emakeeles?

Milliseid allikaid soovite tulevikus kasutada info otsimiseks?

Millised on teie ettepanekud noorteinfo kohta? Milline see peab olema ja mis kanali kaudu võik seda noorteni edastada, et see oleks kõikide noorte jaoks arusaadav?

Kas tunnete infovajadust või info puudust emakeeles? Kui jah siis mis teema kohta?

Kas teie teate mis on Teeviit?

Kui jah, siis kas arvate et see info võiks olla tõlgitud?

Kui jah, siis miks?